

розмовляти. Та й се діло не давало ему багато визвику, так що в кінці й его він мусив кинути.

Отут і я познакомився з ним. Дуже смутне враження зробив на мене Забіла: усе показувало, що він постарів, осунувся, обріс косьми, не голився і хоть свій жартовливий веселий гумор ще задержав і сам глузував над своїм занівеченим життям, але вже виказувався весьма жалким і навіть неприємним. Замітивши, що я слухаючі его, дивлюся на него з жалем, обернувся до мене з такими словами: "Чого ви так на мене презираєтесь. Я вам розкажу, як я раз, йдучи селом, зустрівся з весіллям. От баба закосянка чи як там зупинила моїх коней та й ну приспівувать до мене з чорною, я одмовляюсь, кажу, що зовсім не п'ю, а вона мені на отвіт – з роду віку не повіримо, щоб така пика та не пила горілки, мусив і я пристати до весілля, та вже ж і погуляв". Отак то в мене завсігда була пика, що дивувала людей. Дуже боляче запало мені в голову се самоглузування Забілено.

У другий раз я бачив Забілу вже зовсім старим, літ під 70-ть ему було; жив він в Борзні з ласки у своєї сестри по мужу Білозерської. Тепер уже він не представляв ніякої цікавості, більш мовчав, а й як що й розказував, то без колишнього гумору й живості; се було за рік до смерті Забіли. Помер він тут же в Борзні, де його й поховано. На похорони походилися з хутора його бувші кріпаки і плакали за ним як за рідним Батьком – такий він був до них добрий.

От і все, що я можу сказать про Забілу, за малість не я винен, а винні ті, що знаючі Забілу, мовчать, а варт би про нього уже знать, бо Забіла знов кажу на Чернігівщині був першим провідцем того літературного руху, який тепер розширився по всій Україні.

В кінці вискажу бажання, що ми частіш згадували про життя і діяльність наших письменників – бо в сих згадках ми й самі набираємось духу й охоти до роботи.

*Институт рукопису НБУ ім. В.Вернадського
ф. 170 (арх. Б.Грінченка), №524*

Рассказы старожилов [о поэте В.Забеле]

Малорусский поэт Виктор Забела был юморист и большой шутник. Он любил подтрунивать над хвастунами. У него был сосед отставной майор, который хвастался знанием иностранных языков. Вот однажды, в компании Забелы я стал спрашивать этого майора: знает ли он иностранные языки:

- Как же, знаю.

- Ну, а як же примірно по німецьки буде горілка і сало? – спрашиває Забила, завжди говоривший по-українськи. Майор не задумавшись відповів:

- "Горилка льдвонь, а сало – шпек". Ну добре, спрашиває Забила, а як же ці слова по французьки?

- "Мальность разницы", – відповів хоробрий майор.

Раз в дорозі Забила заехав в шинок, де застав не то попадью, не то дячиху, словом якую-то жінчину. Конечно, по обыкновенію, Забила тот час вступив в разговор, начал шутить. Словом завели знакомство. Вот жінчина и предлагает Забиле выпить водки. Забила претворился непьющим и отказался. Но жінчина была наблюдательной и не поверила ему. Забила стал ее уверять, но она відповіла йому: "Із роду віку не повіру, щоб оце така пика да не пила горілки!"

*Институт рукопису НБУ,
ф. 170, №523.*

І.Франко

Поезії Віктора Забіли

Віктор Олександрович Забіла належить, з огляду на свою поетичну творчість, до старшої, передшевченківської доби в розвою нашого письменства, хоча декому й здавалося, що його поезії навіяні потроху Шевченковою музою. Його літературна фізіономія, коли вірити споминам про нього М.Глінки (Записки М.Н.Глинки, "Русская старина", 1870, т. II, стор. 278–279), була усталена і сформована вже в 1838 р., вже тоді він у тім кружку лівобережної української шляхти, що групувався довкола дому Гр.Ст.Тарновського та історика М.А.Маркевича, мав славу "малоросійського поета": Глінка залюбки підкладав його вірші під свої музикальні композиції. З того ж часу походить його портрет, нарисований Шевченковим товаришем, художником Штернбергом, що зберігається тепер у Імп. Публічний бібліотеці в Петербурзі.

Забілі судилася ще в більшій мірі та сама доля, як і всім майже членам тої плеяди передшевченківських наших поетів, на якій чолі стоять Макаровський та Александров і до якої належать Чужбинський, Писаревський, Метлинський та інші поети "Ластівки" та "Южного русского сборника"; слава Шевченка та серйозне розуміння задач і суті українства, висунені Кирило-Методієвим братством у половині 40-х років, притьмили їх і зневірили їх у власні сили. Перед ними відкривався новий світ думок, пісень та змагань; вони не чули себе підготованими йти тою новою